

**DODATOK č. 2/2025 ku Školskému poriadku
Materská škola Sliepkovce 162, 072 37**

**ŠTANDARDY DORŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE VO
VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ školský rok 2024/2025**

Článok 1

Všeobecná časť

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou dodatku školského poriadku.

Štandardy sú **základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní**. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach. Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

- a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
- b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
- c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram
- d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
- e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.”³²

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickkej príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní ³³.

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu „zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie“³⁴.

Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu^{2a}) a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačné-

mu alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná^{2b}) pri uplatňovaní práv národnostných³² Dohovor o právach dieťaťa (OSN, 1989) In Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 104/1991 Z. z.³³ Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní (MŠVVaŠ SR, 2023) 34 § 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon) MŠVVaM SR menšíň na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania.“³⁵

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Článok 2

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medzilúčských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi. Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru³⁶. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu

-
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam
 - Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania
 - Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory
 - Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet
 - Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa
 - Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

▪ Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR .

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov alebo poslucháčov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom a poslucháčom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylučovania alebo neprípustného oddelovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone³⁸.
- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddelovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov³⁹.
- Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program⁴⁰, individuálny učebný plán⁴¹ alebo poskytnuté podporné opatrenia⁴².

- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.

- Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole⁴³. Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.

- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.

- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.

- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.

- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.

- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

Článok 3

Záverečné ustanovenie

Tento dodatok je platný v plnom rozsahu od 10. 01.2025.

V Sliepkovciach 08. 1. 2025

Katarína Bajuzíková
riaditeľka školy

Prerokované na Pedagogickej rade dňa: 08. 01. 2025

Prerokované s Radou školy dňa: 09.01.2025

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

I. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

Materská škola Sliepkovce 162 uplatňuje pri výchove a vzdelávaní základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie zohľadňujúce princípy výchovy a vzdelávania podľa školského zákona. Odo dňa prijatia detí do materskej školy považujeme všetky deti za rovnoprávne deti našej školy s rovnakými právami a aj povinnosťami. Vedíme ich k tomu, aby vedeli rešpektovať ostatné deti, ich odlišné názory aj formy správania. Zároveň ich učíme netolerovať akékoľvek prejavy násilia voči druhým, vulgárnosť a ostatné nevhodné správanie v kolektíve. Akékoľvek porušovanie práv ostatných detí riešime okamžite pohovorom s danými deťmi a triednou učiteľkou, ak ide o závažné porušenie je vždy prizvaná aj riaditeľka školy.

II. Ciele a vízia plánu

DLHODOBÉ CIELE:

- byť školou, ktorá nerozdeľuje
- byť školou, kde majú všetci žiaci rovnaké práva a povinnosti
- sprístupniť výchovu a vzdelávanie pre deti znevýhodnených fyzicky, mentálne
- búrať sociálne bariéry verejnosti
- vytvoriť bezpečné prostredie, v ktorom má každý možnosť prejaviť svoj názor
- vytvoriť bezpečné prostredie pre všetky deti

KRÁTKODOBÉ CIELE

- v konkrétnom školskom roku 2024/2025 naplniť víziu školy – byť školou, ktorá vo svojich deťoch rozvíja pocit spolupatričnosti so svojou komunitou, ktorú posúvajú svojimi vedomosťami a skúsenosťami vpred
- aktuálne situácie riešiť okamžite a nepodceňovať zjavne bezvýznamné udalosti
- vedieť si vysvetliť názory a postoje ku vzniknutej situácii priamo medzi sebou
- v prípade vzniku problému riešiť udalosť za prítomnosti triednej učiteľky, riaditeľky školy

III. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie

V našej škole evidujeme len 2 deti z rómskej komunity, ktoré sú plne zaradené v kolektíve materskej školy. Učiteľky k nim pristupujú bez predsudkov a vyžadujú rovnaké povinnosti ako od ostatných detí. Prípadné vzniknuté nedorozumenia sa budú riešiť okamžite v triednom kolektíve, pohovormi s rodičmi, na triednych schôdkach.

IV. Podpora a spolupráca

- Naša škola dlhodobo spolupracuje
 - CPP Michalovce
 - Obecný úrad Sliepkovce
 - Úrad sociálnych vecí a rodiny Michalovce
 - Centrum pre deti a rodinu Michalovce

V. Očakávané výsledky

- Merateľný cieľ – vytvoriť anonymný dotazník 1x za polrok zameraný na zistenie stavu rovnosti a desegregácie

Dotazník bude vyhodnotený a s následnými zisteniami bude oboznámená pedagogická rada, ktorá vyvodí závery.

VI. Zdroje a financovanie

Potrebné materiály a zdroje budeme hľadať na stránkach Ministerstva školstva [Odborné materiály pre školy a zriaďovateľov k desegregácii | Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky](#)

VII. Komunikácia a zdieľanie výsledkov

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní bude zverejnený na stránke školy [www.obecsliepkovce.sk/ materská škola](http://www.obecsliepkovce.sk/materska-skola). Prerokovaný bude na Pedagogickej rade a oboznámení s ním budú aj nepedagogickí zamestnanci školy.

Tento dodatok je platný v plnom rozsahu od 10. januára 2025.

V Sliepkovciach 08. 1. 2025

Katarína Bajuzíková
riaditeľka školy

Prerokované na Pedagogickej rade dňa: 08. 01. 2025

Prerokované s Radou školy dňa: 09. 01. 2025